GRADSKA BIBLIOTEKA
„JURAJ ŠIŽGORIĆ"
ŠIBENIK
NAUČNI ODSJEK

Tribuna

POŠTARINA PLAĆENA U GOTOVU. MALI OGLASNIK 20 RIJEČI DIN. 3.50
OGLASI PO SNIZ. TARIFI. —Priopćeno po retku D.10

IZLAZI SVAKOG DRUGOG DANA U JUTRO OSIM NEĐELJE
Uredništvo i uprava u Tiskari E. Vitaliani i Sin, Šibenik. Telefon br.147
Redakcija za članke i vijesti zatvara se dan prije izlaska redovitog broja.
Čekovni račun Poštanske Stedionice Zagreb br. 38,114

POJEDINI BROJ STOJI DINARA 1.—
PRETPLATA MJESEČNO: 12 DINARA
NOSTRANSTVO D 20. - RUKOPISI SE NE VRAĆAJU.

GODINA III | ŠIBENIK, 29 AUGUSTA 1935 | BROJ 263

Za nekoliko sedmica rat

Pariz 29. „Journal des Debats" žali što talijanska vlada nije pristala da se spor riješi polaganim, ali možda sigurnijim putem mirnog sporazuma.

Sad se mora računati s činjenicom, da će već za nekoliko sedmica doći do rata izmedju Italije i Abesinije. Nije trebalo da na ovom sporu dođe do rata, koji bi mogao da zapali cio svijet. List baca odgovornost za pogoršanje medjunarodnog položaja na politiku Engleske i zalaže se za saradnju triju zapadnih sila, jer ne treba zaboraviti, da naoružanje i psihološko raspoloženje Njemačke utječu danas u vrlo velikoj mjeri na opći položaj.

Kominterna stupa u akciju

London 29. Nakon što je Sovjetska Unija stupila u tijesnu saradnju sa Francuskom i Čehoslovačkom i time ojačala svoje razorne pozicije u Evropi i svijetu, otpočela je živom akcijom u svrhu rušenja sadašnjeg društvenog poretka. I ako Francuzi zatvaraju oči pred opasnom stvarnošću a Čehoslovaci se bratime sa komunističkim oficirima, to je i USA, a jučer i Engleska uložila oštar protest u Moskvi zbog žive komunističke akcije koju je Moskva otpočela u raznim dijelovima svijeta, nastojeći da iskoristi sadašnje ekonomske prilike i nezapostenost, kao i samu medjunarodnu političku situaciju.

Sinoć je i Japan zbog istog razloga najozbiljnije upozorio ruskog pretstavnika u Tokiju.

Neodlučnost Francuske

Pariz 29. — Prema jednoj vijesti desničarskog lista „Jour" izjava Benita Mussolinija dopisniku lista „Daily Mail", nije učinila najbolji utisak u francuskoj vladi pa članovi vlade još nisu potpuno saglasni o tome kako da reagiraju na nju. Spomenuti desničarski list tvrdi da neki ministri na čelu sa Heriotom traže da se Francuska u Ženevi pridruži akciji Velike Britanije, koja će otvoreno tražiti poduzimanje sankcija protiv Italije.

Izjava pretsjednika vlade o budućim izborima

Beograd 29. Pretsjednik vlade Dr. Stojadinović izjavio je dopisniku „Petit Parisiena" i ovo: „Mi smo uistinu otvorili ventile sigurnosti. Mi moramo poći od etape do etape, bas obzirom na one koji su gladni slobode. Ne će više policija vršiti izbore. Zakoni na osnovu ovlaštenja na kojima radi sada jedna komisija sastavljena od profesora prava i parlamentaraca ima taj zadatak da sve spremi za vraćanje na normalan život. Ovakav postupak dozvoliće nam bolje, nego parlamentarni gdje se političke strasti sukobljuju jedne protiv drugih i gdje se često sukobljuju lični interesi, da u miru dovršimo ovaj razvoj i da se vratimo k slobodi štampe, sastajanju i zboru."

Vrućina u Moskvi

Moskva — Druga polovina avgusta je počela u Moskvi u znaku vrućine. Najviša je vrućina posljednjih dana u moskovskoj oblasti iznosila u podne 35 stepeni C i noću 21 stepen.

Uloga Italo Balba u Parizu

Pariz 29. — Ovamo je stigao avijonom talijanski avijatički maršal i generalni guverner Tripolisa genera Italo Balbo. Tvrdi se, da je ovaj posjet potpuno privatne naravi i da je Balbo došao zbog „inspekcije novo uspostavljene zračne linije Pariz — Rim".

Expres „Asia" će 31 augusta voziti do Harbina

Poslije kupovine istočno-kineske željeznice vrši se sada unifikacija pruga te željeznice s južno-mandžurskom željeznicom i ostalim prugama u Mandžuriji. 31 augusta će se za samo tri sata premjestiti 240 kilometara šina na južnom dijelu te pruge. Tehnički problem će se riješiti tako, da će se 31 augusta na pruzi, podjeljenoj na 96 dijelova, koncentrisati radnici podjeljeni na grupe tako, da se radovi s premještašnjem šina svrše za tri sata. 31 augusta od 5 do 8 sati će se dakle najednom raditi na dužini od 240 kilometara.

Kad se rad završi iz Sinčina će krenuti za Harbin već po novoj pruzi najluksuzniji voz na svijetu — ekspres „Asia", snabdjeven najvećim komforom i najnovijim tehničkim tekovinama. Prvo putovanje iz Sinčina u Harbin će izvršiti počasni gosti, kojima će se u Harbinu prirediti svečan ručak.

Harbinska uprava željeznice sprema osim toga naročite darove putnicima i počasnim gostima „super-expressa Asia". Ti pokloni će biti kao neka uspomena na prvu brzovoznu vožnju preko Mandžurije.

Učitelji i nacionalizam

O ulozi učiteljstva u narodu smo na čisto. Učitelji su pozvani da rade u školama prema nastavnoj osnovi, koju su propisale više oblasti, da rade općenito na prosvjetnom polju u narodu, a u prvom redu održavaju tečajeve za nepismene i koliko imaju sposobnosti i vremena, da rade i na gospodarskom podizanju naroda. Dobro će doći i svaki drugi korisni rad u narodu. Jedino čime se učitelj ne smije baviti je politika. Ova mora biti isključena iz rada učitelja kako u gradu tako i na selu. Učitelji za to nijesu pozvani. Oni tim svojim radom u prvom redu škode sebi a i politici samoj.

Znamo da su još prijašnji razni stranački režimi upotrebljavali učiteljstvo kao korteše, pa čak se dogodilo da su učitelji zatvarali škole pred izbore samo da mogu ići po selima i korteširati za vladajuću stranku, a da zato ne samo da nijesu bili povučeni na odgovornost već su dobili još i pohvalu, a i promaknuće od svoga ministra.

Ove je koristilo najmanje ugledu učiteljskog staleža, jer naš seljački narod hoće da vidi u učitelju nastavnika, kojemu je povjeren odgoj djece, a ne će da vidi u njemu stranačkog agitatora, pogotovo ne agitatora jedne stranke, koju narod ne trpi.

Od tjeranja politike trpi i udruženja jugoslavenskih učitelja, koje je zapravo jedno staleško udruženje. Mi već nekoliko godina pratimo rad toga udruženja i borbu u njemu, pa smo mogli ustanoviti, da se sve to svodi na politički teren....

Učiteljski stalež kao i svi drugi staleži u zemlji ne žive baš u takvim prilikama, da bi im ostala jedina briga jugoslavenska nacionalna stranka a da su sve ostale poslove posvršavali. Baš obratno učitelji su imali mnogo razloga, da režim ove stranke ne pomažu, jer je baš vlada Bogoljuba Jevtića i Uzunovića nanijela učiteljskom staležu velike štete. Već sama činjenica, da su ti režimi pokušali da od učiteljstva stvore najobičniji stranački aparat, bila je dovoljan razlog, da učiteljstve zauzme držanje protiv tog režima....

(Obzor od 21 VIII 1935.)

Kad se pretpostavi, da su narodni učitelji u prvom redu zvani, da sistematski i ustrajnim radom oživljavaju i ojačavaju svijest o jedinstvu našega naroda, da sarađuje u formiranju nacionalne svijesti i nacionalne kulture, tad je lako shvatiti, da svi oni, kojima ova pretpostavka nije počudna, taj uzvišeni učiteljski zadatak često nazivlju — *političkom*, a vrhovni autoritet u državi, koji daje pravac tom nacionalnom radu — *stranačkim režimom*.

S toga oni kažu: politika treba da bude isključena iz rada učitelja kako u gradu tako i na selu, jer oni nisu za to pozvani, dapače, škodi njima i politici, a u pogledu „stranačkog režima", poručuje učiteljstvu da zauzme protivnički stav.

Ali ti ljudi, kad su našli shodnim da nanižu dužnosti pučkih nastavnika i da iz tih dužnosti isključe politiku, zašto pored nastavne osnove, općeg rada na prosvjetnom polju, održavanja tečajeva za nepismene i gospodarskog podizanja naroda, nisu istakli i to da ti narodni prosvjetitelji imaju prvenstvenu dužnost, da u našem pomlatku sade i razvijaju osjećaj ljubavi prema ovoj našoj divnoj ujedinjenoj otadžbini, upoznavajući ga s njenim tvorcima, koji su doprinijeli njenom ujedinjenju perom i mačem, pregaranjem i mučeništvom? Zašto su prešutili, da bi ovakovim djelovanjem od svojih učenika stvarali odlične Jugoslovene, koji bi jednom postali snažni dionici narodne sreće?

Znaju li oni, da nije dovoljno suzbijati analfabetizam, jer sva bi akcija oko toga za narodnu snagu bila od vrlo male važnosti, kad bi se ograničila samo na to, da pojedinac nauči čitati, pisati i računati, a da pomoću toga elementarnoga kulturnog zahtjeva ne bi mu podala širi vidik za upoznavanje svoje zemlje, njene slavne istorije i njenih velikih stvaralaca?

Nije uistinu zadaća narodnih odgojitelja da budu stranački agitatori i izborni korteši, kao što nije pravo da učitelji, koji se nisu ogriješili o svoje patriotske dužnosti budu otpuštani i premještani, kao što se je to događalo za prošlih režima, a naročito pod ministrovanjima g. g. Sv. Pribičevića i pok. Stjepana Radića, ali za to nije pravo ni umjesno, da njihova uzvišena zadaća u širenju jugoslavenske nacionalne svijesti i u čuvanju interesa ujedinjene domovine, u školi i izvan škole, te upućivanje naroda na pravi put, koji vodi boljoj nacionalnoj budućnosti i odvraćanje s krive staze, koja naš narod vodi razgradivanju i rasulu, velimo — nije ispravno i umjesno, da se takav učiteljski rad, često i zlobno nazivlje — politikom.

Plemenita je zadaća narodnih učitelja, da zalaze u narod, ne kao politički ljudi ili stranački pretstavnici, nego kao pučki odgojitelji, koji će tom narodu razložiti kako će u sadašnjosti da poradi za bolju narodnu budućnost; da u njemu usade vjeru, snagu i energiju Jugoslavenstva, dokumentiranu žrtvama pregnućima naših najboljih sinova, žilavošću narodnog opstanka u prošlosti, a povezanu s najlepšim nadama u budućnost. I kad razvijanjem ovakove akcije ojača asimilaciona naša narodna snaga i kad se narod otrese lažnih demagoga i njihovih sebičnih i proračunanih smicalica, kad ne bude robovao uticajima stanovite naše okoline, kad otvori oči i upozna samoga sebe, tad će pred našim narodom sinuti prava —

lijepa naša domovina.

Kako pak narodni učitelji zauzimlju specijalan položaj u našem nacionalnom životu, oni se ne mogu mjeriti i ocjenjivati pod običnom birokratskom perspektivom. Naime, za njihovo postavljanje i unapređivanje ne može uvijek i bezuvjetno da vrijedi zakonsko mjerilo po godinama službe ili po boljim školskim svjedodžbama, jer je u njihovim rukama sudbina naroda i Jugoslavije, pa stoga oni treba da budu prvenstveno: najpouzdaniji vođe ka nacionalnom duhovnom ujedinjavanju.

Rodoljubno učiteljstvo — naglasio je nedavno bivši ministar prosvjete g. dr. Ćirić — bilo je oduvijek pa do danas ponos naše zajedničke i kulturne i političke istorije, koje je vršilo dužnost uvijek savjesno i predano i u ropstvu i u slobodi, i svagda i svugdje bio najpouzdaniji vođa ka državnom ujedinjenju.

Rodoljubno učiteljstvo neće se dakle nikad iznevjeriti svome uzvišenom nacionalnom pozivu; podstrek njegovih stremljenja i napora i njegov najbolji uzor biti će uvijek Veliki Kralj Ujedinitelj, koji je jugoslovenskom učiteljstvu (20 VIII 1931) uputio ove značajne kraljevske riječi: „Jugoslovenski učitelji, prožeti ljubavlju prema svome narodu i svome mučnom ali uzvišenom pozivu, neimari su narodne duše, njegove nacionalne svesti i kulture. Da bi u potpunosti odgovorili željama i nadama koji u njih polažu njihov Kralj i narod, Jugoslovensko Učiteljsko Udruženje, sjedinjujući sve današnje i buduće jugoslovenske učitelje, treba da bude: *žiža prosvete, stub jugoslovenskog nacionalizma i potstrek za sva lepa stremljenja u budućnosti Jugoslavije.*"

Na koncu prepuštamo riječ o ovome pitanju samim našim učiteljima koji su ovih dana imali u Sarajevu svoj kongres (preko 2000 učesnika) i na kojemu su između ostaloga u svojoj deklaraciji naglasili i slijedeće:

„Moralna snaga naših zahtjeva mora počivati na saglasnosti sa općim narodnim interesima koji nam vazda moraju biti najveći zakon. Ta načela važe i za rad van škole, u svakom javnom djelovanju učiteljstva u narodu. Uvijek moramo biti svijesni da smo učitelji cijelog naroda a ne samo jednog dijela naroda. Treba da budemo stalež koji spaja a ne razdvaja narod.

Dijelićemo uvijek sudbinu sa narodom. Nacionalnim moramo smatrati svaki rad koji izgrađuje našu narodnu i državnu sadržinu. Naš nacionalizam ne smije se ogledati samo u spontanom nacionalnom osjećanju, oduševljenju i spoljnim izrazima.

Ne dozvoljavamo nikom da nacionalizam uzme pod zakup i da ga odriče drugima. Osuđujemo nacionalna sumnjičenja i potkazivanja kao negativna, destruktivna i nemoralna djela. Beskompromisno otklanjamo svaki nacionalizam koji se zasniva na brutalnoj sili i na rušenju socijalne i zakonske pravednosti.

Nacionalnoj stvari i zajednici služićemo najbolje jačanjem ličnog dodira učiteljstva iz svih krajeva države, upoznavanjem, zajedničkim rješavanjem zadaća za duhovno, socijalno i ekonomsko zbližavanje i radom po njima. Time ćemo najkonkretnije služiti državi i na odnom jedinstvu.

Naš nacionalizam mora se bazirati na etičkim temeljima, na neospornom poštenju i na nacionalno—ekonomsko—kulturnom i socijalnom stremljenju, a u najtješnjoj vezi sa interesima naroda i države. Samo na takvim temeljima moguće je graditi zdravu, nacionalnu školsku i prosvjetnu politiku, putem učiteljstva. Patriotizam i nacionalizam aktivnih i penzionisanih učitelja smatramo van diskrecije." J. K.

Za samostalnost Ninske Biskupije

Prošle je sedmice Svećenstvo Ninske Biskupije, nakon svoga dvodnevnog vijećanja u Šibeniku 21 i 22 o. mj. donijelo važnu rezoluciju, da se u dvanaesti čas pred ratifikacijom konkordata sa strane Narodne Skupštine, upravi gornja spomenica na državne i crkvene faktore, u kojoj traže, da se u novom konkordatu uspostavi samostalna Ninska Biskupija s određenim biskupskim sjedištem i posebnim biskupom, potpuno neovisna od Šibenske Biskupije. Ova je spomenica već upućena na potpis svim župskim uredima, seoskim starešinama i predsjednicima bivše zadarske nadbiskupije.

Naše je rodoljubno svećenstvo ovim aktom odlučno progovorilo, da traži samo svoje, a tuđega da ne pita. Gljagoljaško svećenstvo zadarske okolice proživljava sada sa svojim vjernicima one iste dane borbe kao ono pred tri decenija, kad je ustajalo na obranu za prava svoje glagolice, a sada pak ustaje na obranu za obnovu samostalne biskupije besmrtnog i Velikog Grgura Ninskog. I onda je trebalo upravljati spomenice na nadležne vlasti, obilaziti od župe do župe i sakupljati podatke i dokumente o glagoljaškim spomenicima, ali samo s razlikom, da je ta velebna borba za glagoljicu ipak ubrzo svršila konačnom pobjedom. Svećenstvo bivše zadarske nadbiskupije već trideset godina muku muči, obraća se na sve strane, da nakon gubitka grada Zadra ne izgubi i zadnje pravo na svoju biskupiju. Ova je idealna borba za samostalnost Ninske Biskupije mnogo duža i teža, nego li ona za glagoljicu iz 1904 i 1905. Svećenstvo je ovoga puta progovorilo za svoju svetu i pravednu stvar.

Paralelno s ovom akcijom klera poduzimlju i Općine sjeverne Dalmacije svoju akciju za samostalnost Ninske Biskupije. U nedjelju 25 o. mj. nar. poslanik i pretsjednik ninske općine g. Predovan održao je veliki meeting u Ninu, na kojemu je bilo zastupano 15 sela ninske općine. Očekuje se ovih dana zborovi u cielima ostalih općina za ovo crkveno i narodno pitanje.

Povodom ove akcije imali smo prilike čitati ovih dana svu silu krivih novinskih vijesti sa strane dopisnika raznih listova, a osobito beogradske „Pravde", koja je pisala, da je svećenstvo u Šibeniku donijelo jednoglasan zaključak, da stoji na stanovištu ujedinjene ninske biskupije sa šibenskom. Mi tu neistinitu vijest samo demantujemo kao golu podvalu nekih samozvanih i zlonamjernih, koji bi htjeli stvoriti zabunu u našoj javnosti i oslabiti neumorni višegodišnji rad rodoljuba zadarske okolice za samostalnost Ninske Biskupije. Mi sve takove ponovno uvjeravamo, da nećemo i nemožemo mirovati, dok god ovo pitanje ne bude riješeno na opće zadovoljstvo pučanstva zadarske okolice, jer je to njihovo neosporivo pravo.

Kada smo pri ovom opravdanom i za nas vitalnom pitanju prestiža, da samostalnost ninske dijeceze smatramo shodnim da raščistimo neke neumjesne prigovore, koji su se često ponavljali zadnjih godina. Neki n. pr. kažu da nema zgodnog sjedišta, gdje bi se moglo smjestiti sjelo biskupije jer da je Pag na periferiji, Nin da je malaričan, a Biograd da je nepriklađan radi svog ambjenta i radi pomanjkanja potrebite zgrade. Odgovaramo da se ovdje zada ne radi o mjestu središta kao takovom, nego o stvari, jer bi inače značilo dovesti u zabunu pojedina zainteresirana mjesta. Što se tiče prigovora o Biogradu ono nikako ne stoji. O ambijentu Biograda nije mjesto da ovdje raspravljamo, ali stoji nepokolebiva činjenica, da svi Biograđani bez razlike žele dobiti svog posebnog ninskog biskupa! Glede zgrade, imademo idealni ljetnikovac u Filip-Jakovu, gdje se za neko vrijeme može smjestiti sjelo biskupije. — Drugi prigovaraju, da država nije u stanju da finansira jednu novu biskupiju. I to ne stoji, jer država je pred par godina imenovala šest konzultora za zadarsku a. a. s namjerom, da budu budući članovi posebnog ninskog kaptola. Tako bez osjetljivih financijskih poteškoća, može opskrbiti još i jednog biskupa sa sekretarom, kad je već tu kaptolski personal. — Čuju se i drugi prigovori, da nema zgrade za dijecezansko sjemenište. I tu se dade lako doskočiti, da Ninska Biskupija bude imala pravo služnosti u šibenskom sjemeništu, a šibenska biskupija pravo služnosti ljetnikovca u Filip Jakovu, tim više, što je Svećenstvo obiju biskupija doprinjelo svoj obol za obe zgrade. — Neki još prigovaraju, da bi trebalo ukinuti neke biskupije suvišne u Dalmaciji a ne osnivati nove. O ukidanju biskupija ili njihovom paraliranju može biti govora samo ondje, gdje su dobre komunikacijone prilike. Ali gdje su neprohodni krajevi, bez komunikacija, kao u našem slučaju zadarski kotari, zagora i otočje, osobito za vrijeme pastirskih pohoda, tu je i kako potrebito uspostaviti samostalno crkveno tijelo, koje će imati što prirodnije svoje sjemenište za administraciju. — Uostalom ovdje se ne radi o formiranju nove dijeceze, nego o priznanju već postojeće dijeceze, koja je rapalskim ugovorom bila poremećena. Nova samostalna djecaza, nakon gubitka grada Zadra, može da barem donekle bude naknadă za ono, što smo Rapallom izgubili. — Ninska Biskupija broji 100.000 pučanstva, dakle mnogo više nego li krška, hvarska, dubrovačka, kotorska, barska, beogradska i skopljanska. Ako sve ove manje biskupije imadu raison svoga opstanka, može samostalno opstojati i Ninska Biskupija.

Ovi i slični prigovori dolaze, kako rekosmo, od velikih neupućnih a i zlonamjernih krugova, koji ne žele samostalnost Ninske Biskupije. Ima i drugih privatnih pregovora, preko kojih ovdje samo prelazimo.

Uostalom naša je rodoljubna javnost u očekivanju sretnog rješenja ovoga pitanja. Ona je 1928 proslavila tisućugodišnjicu splitskih sabora i odužila im se podignućem spomenika Velikom Grguru Ninskom u Splitu. Ako je Kraljevina Italija za same tri župe u Zadru u „Lateranskom ugovoru" sačuvala nadbiskupiju, naša je javnost uvjerena, da će Kraljevska Vlada za 100.000 pučanstva zadarske okolice i za 100 župa isposlovati od Sv. Stolice uspostavu samostalne Ninske Biskupije. To je opravdani zahtjev sve naše rodoljubne javnosti, da novi konkordat ostvari jednom tisućljetni ideal Grgura Ninskog: potpunu slobodu glagoljice i uspostavu samostalne Ninske Biskupije.

— Alba maris. —

„ILS" INDUSTRIJA LIJEKA
TVORNICA SANDUKA - ŠIBENIK
Skladište svakosvrsnog materijala. Prodaja na veliko i malo uz najpovoljnije dnevne cijene i uvjete. Telef. br. 30.

Škola je skupa!
Mi Vam pomažemo sa našim jeftinim cijenama dječjih odijela:
Din. 60.- 90.- 110.- 130.- 150.- 170.-
TVAR ODIJESA
za svu djecu!

Hoće li biti zabranjen uvoz suhog grožđa i smokava iz Grčke

U dalmatinskim poljoprivrednim krugovima vlada veliko nezadovoljstvo zbog toga što nije još izdana zabrana uvoza suhog grožđa iz Grčke. Jedna beogradska firma već nekoliko mjeseci pokušava da uveze velik broj vagona suhog grožđa iz Grčke bez naplate ikakvih dažbina. Da joj stvar bolje uspije, predložila je najprije transakciju sa izvozom drva, a kasnije, na poticaj drugih interesenata, promjenila predložnu transanciju sa izvozom stoke iz južne Srbije. Kod toga posla, po priznanju samih interesenata, imala bi zaraditi oko 12 milijuna dinara. Interesenti predlažu da čitavu transauciju obavi Privilegovano izvozno društvo, koje bi korist od toga imala upotrebiti za poboljšanje izvoza. Prizad neće da se u to upušta, i stvar se proučava u ministarstvu poljoprivrede. Zadružna Matica u Splitu povodom ovoga slučaja obratila se ministarstvu poljoprivrede i zatražila da jednom prestane favoriziranje pojedinaca na štetu naše privrede. Uvoz grčkih proizvoda, osobito za zagrebačke industrijalce, vrši se dobrim dijelom preko Sušaka. Tako je neki dan smanjena tarifa za prevoz suhog grožđa i smokava sa Sušaka do izvjesnih stanica. A naši siromašni primorski krajevi uzaludno čekaju da se snizi podvoz na žitarice i ukine trošarina na vino, koja godišnje oduzima dalmatinskim vinogradarima kojih 60 milijuna, dok cjelokupni budžet za podizanje vinogradarstva i vinarstva na Primorju iznosi tek 100 hiljada.

Natječaj za prijem pitomaca u Mornarsku školu u Korčuli

Direkcija pomorskog saobraćaja u Splitu objavila je natječaj za prijem pitomaca u Mornarsku školu „Kraljevića Tomislava" u Korčuli. U školskoj godini 1935-6 primiti će se 20 pitomaca i to dječaka između 12 i 15 godina života koji su svršili osnovnu školu. Prvenstvo imaju siročad pomoraca i iseljenika.

COPPERPRINT podmorna boja garantirana za godinu dana
zprobana od iskusnih pomoraca
Svih vrsti suhih i uljenih boja, lakova, firnisa, katrama, blaka, karbolineja, kistova, stuka, pakla i sve u tu struku spadajuće predmete, najbolje kvalitete uz umjerene cjene i solidnu poslugu.
Preporuča se
Viktor Sošić - Sibenik
Specijalna trgovina boja i laka
Trg Stjepana Radića, kod crkve Sv. Ivana
Smrtnik tekućina za uništavanje insekata kao za muhe, komarce, stjenice i drugu gamad. Nadmašuje svedruge preparate kao ukvaliteti tako i u jeftinoći
Probajte i uvjerite se.

GRADSKE VIJESTI

Pripreme za proslavu Kraljevog rođendana

Kako smo doznali iz pouzdanog izvora za pretstojeći praznik Kraljevog rodjendana vrše se u Šibeniku velike pripreme. Tim povodom na inicijativu samih građana obrazovan je i jedan poseban odbor iz redova građjanstva, kome je svrha da pripreme što svečaniju proslavu rodjendana Nj. V. Kralja Petra II. Kako ova proslava pada već iduće nedjelje to taj odbor uvelike radi na pripremanju.

NARODNA ŽENSKA ZADRUGA, daje parastos za svoju odbornicu gospodju Ljubicu - Petricu Krstanović, rodj. Vinčić, u petak 30 VIII u 8 30 sati na groblju u crkvi Sv. Spasa. Umoljavaju se sve članice da prisustvuju. Uprava

Koji je uzrok zakašnjivanju pošte u posljednje vrijeme ?

U par navrata pisalo se do sada već o neurednosti u razdavanju pošte, ali se u toj stvari do sada nije ništa preduzelo. Isticalo se koliko je nezgodno da po dolasku voza sa poštom, poštanski vagon bude na trećem ili četvrtom kolosjeku, jer se time gubi dosta vremena za prenos pošte do kola. Često puta moraju službenici da se podvlače ispod drugih vagona da bi donjeli poštu. Na taj način izgubi se dosta vremena, a ako se uzme u obzir još i sporost naše poste onda je razumljivo zašto se dobija toliko zakašnjenje.

Ova sporaost naročito je vidljiva kod djelenja novina, te se na pr. događa da se zagrebački listovi primaju umjesto ujutro tek u podne t. j. u isto vrijeme kad i listovi iz Varšave (Poljska). Mislimo da se ovako šta ipak samo u Šibeniku može desiti gdje sve opomene i pisanja nisu pomogla, već se i dalje vodi stara praksa neprestanog zakašnjenja.

Nadležni koji su zbilja u više prigoda pokazali mnogo dobre volje i ljubav za Šibenik morali bi da pronađu na stanici pa i na pošti puta i načina da se olakša prenos pošte iz poštanskog vagona te bi na taj način otpao jedan veliki razlog za zakašnjivanje. Valjda će se ipak jedno i sjetiti toga a dotle će šibenčani strpljivo čekati.

SOKOLSKO DRUŠTVO - ŠIBENIK objavljuje da će u petak 30 VIII u 8 30 sati biti važna prijava članstva.

Otvaranje I. razr. Učiteljske škole

Po zakonu o učiteljskim školama od 1929 godine dozvoljen je upis u prvi razred svim onim učenicima, koji su svršili 4 razreda gimnazije ili realne gimnazije sa položenim nižim tečajnim ispitom.

Međutim da se privremeno ograniči pretjerana produkcija učiteljskih sila raniji ministri prosvjete su svojim raspisima, koji su važili samo za one školske godine kada su i izdani, postavili bili teže uslove za prijem u prvi razred, što je dabome onemogućilo otvor spomenutog razreda ne samo u Šibeniku, nego skoro i u čitavoj kraljevini.

Kako su dakle spomenuti raspisi važili samo za minule godine, to se da nas upisivanje u prvi razred Učiteljskih škola vrši strogo po zakonu i svim propisima koji su na snazi.

Objava

Upis za I razred vršiće se 7 i 8 septembra t. g. od 8 do 11 sati prije podne, a primaće se samo oni učenici, koji su položili niži tečajni ispit u gimnaziji ili realnoj gimnaziji.

Upisivanje učenika ca u IV i V raz. Učiteljske škole u Šibeniku vršiće se 5, 7 i 8 septembra t. g. od 8 do 11 sati prije podne.

Iz Direkcije državne učiteljske škole u Šibeniku.

Izložba slikara

Poznati akademski slikar iz Zagreba g. Slavko Tomerlin otvara danas izložbu svojih slika u foiéru gradskog kazališta. G. Tomerlin je došao iz Dubrovnika gdje je njegova izložba bila veoma uspjela, kao i u svim drugim gradovima gdje je do sada izlagao. Kritika se svuda o njegovim radovima najpovoljnije izražavala.

Izložba će se sastojati iz 80 slika rađenih pretežno uljenim bojama. Biće otvorena samo 3 dana i u nedjelju prije podne i to od 10-12 prije podne i od 5 8 po podne. — Ulaz slobodan.

Još traje štrajk soboslikarskih radnika

Strajk soboslikarskih radnika, o kome smo mi već pisali još traje. Izmedju radnika i poslodavaca pregovori se još uvijek vrše. Poslodavci su ponudili jedno kompromisno rješenje, prema kome su i radnici trebali nešto da žrtvuju od svojih zahtjeva, ali radnici nisu pristali ostajući i nadalje solidarni i dosljedni u pogledu svojih zahtjeva. Kako će se ovaj štrajk svršiti za sada je još neizvjesno, jer ni poslodavci nisu voljni na neka veća popuštanja.

Bivša portugalska kraljica u Šibeniku

U utorak ujutro parobrodom „Karađorđe“ stigla je u naš grad bivša portugalska kraljica Amelija D'Orleans u čijoj se pratnji nalazilo 11 osoba. Kraljica putuje pod imenom Markize Vila Vikasa po našem primorju. Po dolasku u Sibenik Kraljici i njenoj sviti stavio se na raspolaganje prof. g. Kostović koji je visoku gošću provelo kroz grad i pokazao joj njegove znamenitosti. Osim toga kraljica i njena pratnja automobilima su otišli na slapove Krke gdje su se duže zadržali razgledajući ih.

Pri polasku kraljica se zahvalila prof. g. Kostoviću na uslugama izražavajući se vrlo lijepo o ljepotama našeg grada i luke.

U 11 30 sati kraljica je proslijedila put sa „Karađorđem“ na kome se nalazilo 90 putnika.

Vel. Gospojinska litija

Juče na dan pravoslavne Velike Gospojine priređena je prije podne litija kroz varoš uz učešće mnogih vjernika. Litija je prošla od pravoslavne crkve ulicama grada te se docnije opet vratila pred crkvu. U litiji je učestvovao i episkop g. Dr. Irinej Đorđević sa nekoliko sveštenika a osim toga mornarska glazba i dosta svijeta.

Zahvala

Građanski sportski klub „Osvit“ ovim putem ponovno zahvaljuje Ugl. Opravništvu Jadranske plovidbe u Šibeniku, vrlo susretljivom i simpatičnom direktoru g. Grubišicu, što su mu u svemu bili pri ruci prigodom posljednjeg Osvitovog izleta u Solin i Trogir. Naročito smo pak zahvalni što je bilo omogućeno našim igračima—članovima da dobiju popusne karte. Uprava „Osvita“

Javna zahvalnost

Neočekivano i iznenada, kao nemilosrdni zločinac, smrt nam je, u ponedjeljak 12 augusta 1935 godine, u 7.30 ugrabila našu vjernu drugaricu života i milu mamu

Ljubicu-Petricu Krstanović

zavivši nas u najcrnju crninu.

U našem neizmjernom bolu primili smo bezbroj znakova i dokaza i ljubavi i poštovanja i saučešća kako od visokopoložene Gospode pretstavnika crkvenih, građanskih i vojnih vlasti. tako i od društava iz Šibenika i van Šibenika, kao i od poštovanog građanstva, bez razlike vjeroispovjesti i zanimanja.

Nastojali smo da svakome lično zablagodarimo na uzetom učešću u našoj pregolemoj žalosti, a kojima ne uspjesmo da to lično učinimo, molimo ih, da ovijem putem izvole primiti našu iskrenu blagodarnost.

Nalazimo, ipak, za nužno da i javno naglasimo svoju toplu blagodarnost Nj. Svetosti Srpskom Patrijarhu g. Varnavi, Kralj. Namjesniku g. Dr. Ivu Peroviću, Preuzvišenom g. Biskupu Dr. Jerolimu Mileta, Preosvještenoj g. Dr. Irineju Đorđeviću, episkopu dalmatinskome, Dr. Maksimilijanu Hajdinu, episkopu gornjokarlovačkome, Dr. Nektariju Krulju, episkopu zvorničko-tuzlanskome, Glavnome Odboru Gospođa „Knjeginja Ljubica“ u Beogradu i Pretsjednici istoga plem. gđi Naki Nik. Spasić, g. Dr. Josipu Jablanoviću, banu primorske banovine, g. Emilu A. Marjašević, kapetanu boj. broda i komandantu Mornarske komande u Šibeniku, g. Marku Bačiniću, predsjedniku Gradskog poglavarstva u Šibeniku, g. Dr. Nikoli Subotiću, ministru u penziji, g. Dr. Urošu Vl. Desnici, senatoru, i g. Dr. Niki T. Novakoviću, nar. posl. kninskom, koji nam na poseban način izraziše svoje saučešće, te ćrači u Hristu: Protoj - rejima Sergiju Urukalu, parohu splitskome, Mihajilu Joviću i Milanu Mačuri, članovima crkv. suda u Šibeniku, Stevanu Prostranu, sekretaru i crkv. tužiocu eparh. dalm., Ljubomiru Vrcelju, kateheti gimnazije u Splitu, Jereju Jevgeniju Nožinu, parohu u Polači kninskoj, i Jeromonahu O. Nikodimu Opačiću, nastojatelju Man. Krka, koju sprovedoše, opojaše i po

Neobična sudbina drugog pilota na Levanjevskom avionu

Kako je od „bezprizornog“ dječaka postao pilot — Čehoslovak prijatelj J. Bajdukova

Iako prvi pokušaj leta preko Sjevernog Pola iz Moskve u San Francisko nije uspio, ipak je stalno veliko interesiranje za Levanjevskog i njegove drugove.

„Komsomolskaja Pravda“ objavljuje sada interesantnu biografiju drugog pilota na avijonu „SSSR-025“ Đorđa Bajdukova. — Porodica Bajdukov je je živjela na udaljenoj, zapačenoj raskršnici Tarišta. Samo su vozovi na prolazu oživljali dosadu u tom malom mjestancu, govorili su o drugom životu, o drugim gradovima i krajevima.

Đorđu Bajdukovom je bilo nekih devet godina kad se sprijateljio s Vanjkom Strokinjinom, koga su zvali „Strik“. Bio je to pametan dječak, nešto stariji nego Đorđe, dobro se „razumjevao u životu“, putovao je vozom i bio je čak u Omsku.

Jednom je „Strik“ rekao Đorđu:

„Što propadaš u toj rupi? Tu mi je već strašno dosadno. Hajdemo, tražićemo nov život!“

Deca su krenula na dalek put. Tumarala su Barabinskom stepom, po Kainskom kraju, prosila su jela, spavala su u praznim vagonima ili pod vedrim nebom. Za neko vrjeme su dječaci dospjeli u barabinski „internat“. Prilike u tom institutu su bile žalosne. Stalno poniženje, batine i psovke izazvale su među djecom bunu. Kad je Bajdukovom bilo 11 godina zajedno sa svojim drugovima je istjeran iz internata. Djeca su ponovno počela tumarati, a na zimu su se vratila u kairsku zanatlijsku školu. Tu je Đorđe dobro uspjevao. Njegov majstor je bio dobar čovjek, djecu je učio zanatu i brinuo se za njihovo dobro. Ali na Bajdukova je uticao odvažni „Strik“ koji je iz godine u godinu postojao sve divljiji. I Đorđu samom je često bilo strašno ostati na samo sa svojim „baraberom“. Obojica su iz škole istjerani zbog nepristojnog ponašanja.

Djeca su se ponovno našla na ulici i opet su lutala čitavu zimu. Đorđu se ipak takav život nije dopadao. Počeo je primjećivati da njegov drugar postaje profesionalan lopov i da mnogo ne fali pa da postane pravi razbojnik. Bajdukov je zbog toga „Strika“ napustio.

Šta sad da radi? Na svu sreću Đorđe je na stanici sreo čehoslovačkog ratnog zarobljenika, veselog i vrijednog Vladeka (u članku „Komsomolskaje Pravde“ taj se Čehoslovak naziva „Vladek“). Izmedju obojice je ubrzo uglavljeno iskreno prijateljstvo. Naučio je i Bajdukova i tako su za jedno išli od sela do sela i zarađivali na život.

1920 godine je Vladek umro. To je za Đorđa bio težak udarac. Dugo je plakao i ponovno tumarao uz željezničke šine, a da se dugo nije mogao utješiti. U to vrijeme je Bajdukova uzeo sebi u sanitetski voz dr. Makarjev. 1921 godine je Đorđe primljen na željeznicu kao radnik i to na pruzi izmedju Omska i Novosibirska. Poslije godinu dana su ga poslali u omsku stručnu željezničku školu. Za tri godine boravka u toj školi stekao je veliko znanje. Đorđe se vrijedno učio i ozbiljno je radio. Iz Omska je poslan u avijatičarsku školu u Lenjingrad. Budućnost Bajdukova je odlična.

Sada je jedan od najboljih pilota Sovjetskog Saveza, discipliniran i odvažan radnik. Glavna uprava Sjevernog morskog puta je prilikom dopune posade „SSSR—025“ izabrala Bajdukova, koji je naimenovan za drugog pilota.

greboše Milje našega života; Pododboru Gospođa „Knjeginja Ljubica“ u Sibeniku, koji posla vjenac cvijeća, sa svim članstvom isprati svoju Pretsjednicu i sa njom se oprosti dirljivim riječima, kroz usta svoje blagajnice gđe Olge Prostran; Narodnoj Ženskoj Zadruzi u Šibeniku, koja isto posla lijepi vjenac, isprati svoju osnivačicu i neprekidnog člana uprave i sa njom se na grobu oprosti pohvalnim riječima, kroz usta gđe Zorke D. Skočić, člana Uprave; Gđi od cirima Mornarnarske Komande u Šibeniku, koji poslaše veliki vjenac svježeg cvijeća; Dobrotvornoj Zadruzi Kninskoj, Pododboru Gđa „Knjeginja Ljubica“ u Splitu; Jadranskoj Straži—Odbor Šibenik i Gradskoj Socijalnom Odboru u Sibeniku, čiji je član Uprave bila pokojnica, a za kojom oni požališe.

Duboko smo blagodarni gđi ljekarima Dru Josipu Pasiniju, primarijusu kirurgu, Dru Filipu Dražančiću, primarijusu ginekologu, Dru Milošu Škarici, koji pokušaše sve da nam spasu od nemile smrti našu dragu pokojnicu, kao i časnim milosrdnim sestrama, koje nam zasvjedočiše u onim teškim časovima osjećaje prave hrišćanske ljubavi i milosrđa.

Najtopliju našu blagodarnost izražavamo plemenitim obiteljima g. Đure Obradović-Kožul i g. Nike Rossi, koje nam najpožrtvovnije i sa puno prijateljske ljubavi priskočiše i učiniše u našoj žalosti ono, što samo prijatelji mogu u tim tužnim prigodama da učine.

Neka je topla naša blagodarnost i mojim dobrim parohijanima, koji svoju dobru pretinicu oplakaše i ispratiše do vječne kuće, a naroč to g.g. Sekulić L. Krsti Ati, Sekulić S. Savi, Sekulić S. Krsti, Sekulić M Jovi, Brkić P. Jovanu i Brkić P. Krsti, koji milu pokojnicu, po njezinoj izričitoj želji, ljubazno prenesoše iz bolnice i sa suzama spustiše u hladni grob.

Svima, svimā neka je naša neizmjerna blagodarnost.

U Šibeniku, 25 augusta 1935.

Protojerej Konstantin I. Krstanović, paroh šibenički, i djeca mu: Ilija, činov. Direk. Reč. Plov. u Pančevu, Anica, učiteljica u Bugojnu, Zorka, učiteljica u Plavnu, Zvjezdana, učiteljica u Žagroviću, Strahinja, student, Ravijojla, učenica gimnazije.

Nasilja u Mandalini

Čudno n ki danas svaćaju slobodu. Misle da je sloboda raditi sve, što čovjeku sune u glavu, ili što mu neka pokvarena duša prišapne ili naredi.

Eto danas nije više sigurno ni vlasništvo pojedinaca i ljudima, koji nisu poćudni ili drugog mišljenja prave se zulumi i nasilja kakvih nismo imali ni za najcrnjih dana tuđinskog terora, kao ni za sloma. Što će nastati, ako zaredaju osvete?

U noći od 22 na 23 ov. mj. odnijeli su u Mandalini sa lađa oko 20 vesala, pa maškete, ostiju, sidro i drugih stvari, oštetili mrežu, pače zaplijenili 3 lađice, i nekuda odvedene ili potopljene. Kralo se po ustanovljenom planu i uputama, stanovitim osobama, dok lađe i imovina drugih u neposrednoj blizini ostale su pošteđene. Otimačine su izvršene na štetu jugoslavensko orjentiranih mještana i sokolova.

Ovako sigurno ne idemo u susret smirivānju duhova, uspostavljenju reda i boljoj budućnosti. Pokvareni ljudi hoće da unesu u mjesto svađe i osvete raspire strasti i zlu krv i među bližom rodbinom. —ć.

Veslačke utakmice u Preku

Prošle nedjelje održana je u Preku revanš utakmica u veslanju i water polu između Biograda i Preka te se završila pobjedom Preka. U trci četvorka prva je stigla četvorkā Preka za dvije dužine izpred Biograda, dok je water polo utakmica završena sa 4:2 za Preko. Tako je ovaj revanš potpuno uspio.

Utakmicama je prisustvovalo mnogo svijeta iz Preka, Biograda i okolnih mjesta.

Jugoslavenski radnici moraju napustiti Francusku

Ministarstvo rada u Francuskoj izdalo je instrukcije, da se imaju ukloniti iz zemlje svi oni strani radnici, koji nisu već deset godina u Francuskoj, ili ne vezuju za Francusku porodične veze (oženjeni Francuskinja ma). Uslijed ovih instrukcija položaj naših radnika iseljenika u Francuskoj postao je vrlo težak. Ma da naših radnika u Francuskoj ima vrlo malo u odnosu prema ostālim radnicima, ipak su naši radnici ovim odredbama naročito pogođeni, zbog toga što najveći dio nije proveo 10 godina u Francuskoj. — Uklanjanje stranih radnika iz Francuske vrši se na taj način što im se u Ministarstvu rada, prilikom traženja zamjene karte identiteta, daje nepovoljno mišljenje, te usljed toga ne mogu dobiti novu kartu. Pošto je za obnovu radnog ugovora karta identiteta apsolutno potrebna, radnici bez nje nemogu da produže radni ugovor i ostaju bez posla. Tada ih vlasti, kao nezaposlene strance, protjeraju iz zemlje. Isti ovakav postupak primjenjuje se i prema našim radnicima, tako da su i oni u neprestanom strahu da će ostati bez posla, a mnogima se dešava da ga izgube i da budu protjerani.

Lüttich-Rim-Lüttich

Učesnici automobilske utrke za najveću dalečinu, stižu kod kontrolne stanice u Münchenu

Jadransko-pomorska izložba u Ljubljani

Pripravai radovi za jadransko-pomorsku izložbu približavaju se kraju. Izložbeni materijal dolazi svaki dan tako da na ljubljanskom velesajmu vlada neobična živahnost. Osim predmetā brodograditeljske izložbe u Korčuli svi su predmeti avizirāni.

Najveća atrakcija izložbe biti će zaista objekti kr. mornarice, koja stupa pred javnost prvi put.

Gosp. ministar vojske i mornarice Petar Živković te zastupnik komandanta kr. mornarice kontra-admiral Marjan Polić pokazali su i ovoga puta sa kojom ljubavlju i zanimanjem prate razvoj i napredak Jadranske Straže te koliko im na srcu leži naš Jadran, da su odredili učestvovanje naše kr. mornarice na toj izložbi. Gosp. ministār vojske i mornarice bio je tako ljubezan da je odredio da izložbi učestvuje mornarska glazba sa jednim odredom mornara a gosp. kontra admiral Polić odredio je za organizatora izložbe kr. mornarice kapetana tregate Mirka Plajvajsa koji sa poručnikom bojnog broda Danilom Hubmajerom rāde već par dana na smještaju objekata. Kr. mornarica je zauzela jedan čitavi paviljon 600 m² u kojemu će smjestiti stvari, koje našoj javnosti do sada nisu bile poznate. Drugi pavljoni prikazati će sve ono što naš Jadran imade lijepoga nadsve krasne prirodne položaje, morske ribe, krasne parobrode, ladje, lječilišta, ljetovališta itd. — Sa svim tim što je na primorju naša izložba naišla na približno nerazumjevanje ipak će ona po svojem opsegu i bogatstvu biti jedna od najvećih do sada priredjenih pomorskih izložaba u našoj državi.

Cilj izložbe je pobuditi što veće zanimanje za naš Jadran te uvjeriti mjerodavne faktore da budućnost naše države leži na moru.

Posjetioci izložbe imati će prigode uvjeriti se, da se ustrajnim i požrtvovnim radom sa vrlo skromnim sredstvima može mnogo učiniti.

čuvajmo naše more!

Zanimljivosti

Najmanja knjiga na svijetu

Najmanja pisana knjiga na svijetu koja se čuva u biblioteci jednog manastira u Italiji, velika je odprilike kao nokat od palca. Knjigā ima 120 stranica, a na svakoj je posve s tnim rukopisom ispisano jedanaest redaka. Rukopis je tako lijep i jasan, da se može čitati gotovo i prostim okom.

Baca ljude morskim psima za hranu

- Prema jednoj Rojterovoj vijesti iz Paname kapetan engleskog parobrodā „Partenia“, koji plovi iz Paname u Vancuver, otkrio je na brodu dva siljepa putnika, te je naredio da brod krene prema obali, a onda je naredio do se neželjenim gostima dadu pojasi sa spasavanje i da se bace u more. Oba su putnika plivali nekoliko kilometara do obale, te su sretno stigli na kopno, iako tamošnje more vrvi morskim psima.

Oficir unapređen poslije smrti

Prilikom nedavne tragične smrti japanskog generala Nagate, šefa vrhovne japanske vojne komande, listovi su objavili vijest da je mikado poslije smrti unapredio Nagatu u čin diviziskog generala i odlikovao ga najvišim japanskim odlikovanjem. Akt o imenovanju i odlikovanju mrtvog oficira pročitan je u prisustvu velikog broja oficira.

U Japanu je oduvjek običaj da car odlikuje i unapređuje mrtve oficire.

Budite pretplatnici „Tribune“

Upisivanje Ženske Zanātske škole — ulica sv. Luce — za djevojčice za novu šk. god. 1935 36 i to 1, 2 i 3 septembra od 9-11 pr. p. i od 4-6 p. p. Informacije kod upisa.

Kotla *rakijska* sistema „Deroy“. — Prodaju se tri komada.

Primam na hranu i stan 2 učenika srednjih škola iz viših razreda. Time da bi podučavali jednog učenika II razreda.

Soba sa pokućstvom, u varošu unajmljuje se odma.

U interesu svoga mjesta šaljite redovito dopise

Štampa i vlasništvo: Odlik. Grl. Zavoa Tisk. E. VITALIANI I SIN — Šibenik. Odgov. urednik, Namikar Vitaliani